

ART

01

01. Cal visitar l'exposició amb calma per treure tot el suc dels detalls dels gravats. ELOI CAPDEVILA / CENTRE CULTURA TERRASSA 02. Autoretrat amb gorra plana, de Rembrandt. COL·LECCIÓ FURIÓ / CENTRE CULTURAL TERRASSA

Rembrandt: gravats petits com cromos, intensos com un mural

El Centre Cultural Terrassa exposa 50 obres de la col·lecció Furió

ANTONI RIBAS TUR
TERRASSA

Rembrandt (1606-1669) està considerat un dels grans artistes universals, però no sempre va ser així. Com a pintor a vegades va ser qüestionat pels sectors més academicistes del seu temps i fins al segle XIX. En canvi, com a gravador va ser reconegut des del primer moment com un artista excepcional. No és estrany. Per comprovar-ho i rendir-se altra vegada al seu talent, només cal visitar l'exposició del Centre Cultural Terrassa *Rembrandt. Geni del gravat*. Hi ha temps fins al 24 de febrer.

"Quan els gravats de Rembrandt van començar a circular per Europa, tothom va veure que era un autor diferent per la seva llibertat i espontaneïtat", explica Vicenç Furió, professor de sociologia de l'art i història del gravat de la UB, propietari de les obres i comissari de la mostra. "Va ser molt admirat i molt copiat -afegeix-. Artistes com Goya, Fortuny i Picasso van mirar la seva obra. Va tenir una importància enorme en la història del gravat". A més, l'exposició i el catàleg són un somni complet: d'ençà que Furió va començar a difondre la seva col·lecció de gravats antics fa més d'una dècada, no havia exposat mai les seves obres de Rembrandt en conjunt.

Rembrandt. Geni del gravat inclou 50 dels més de 300 gravats de l'artista, alguns dels quals caben dins una mà i alhora són fascinants

per la llibertat creativa, perquè no eren encàrrecs. "Els gravats antics normalment són petits, però en el cas de Rembrandt encara ho són més del que és habitual. No feia gravats per reproduir una pintura prèvia, com la gran majoria dels gravadors. Quan Rembrandt vol pintar, pinta, i quan fa gravats no tenen res a veure amb les pintures. A més, sap que tenen més difusió que una obra única", explica Furió.

Autoretrats i vida quotidiana

Una de les raons per les quals els gravats de Rembrandt són tan petits és econòmica: el coure per fer les planxes dels aiguaforts no era barat i per això va començar a experimentar amb peces petites. Pel que fa als temes, sovint es va fer servir a ell mateix com a model. També a la se-

va dona, com es pot veure a *Estudi del cap de la Saskia i d'altres*, i no es va poder estar de capturar la vida del seu entorn, amb treballs com *Parella de captaires conversant*. "Els seus traços transmeten una sensació d'immediatesa i de facilitat. Els seus claroscurs i els nocturns no s'havien vist mai. Els aiguaforts de Rembrandt sobretot són molt expressius i desprenen una profunda humanitat, tant si eren autoretrats com escenes religioses i d'altres gèneres -explica Furió-. Al·l'època deien que aquests gravats tenien una bellesa molt particular pels contrastos i la capacitat de concentració i d'anar a l'essencial".

El recorregut està organitzat cronològicament entre el 1630 i el 1650, i alguns dels plats forts de l'exposició són escenes en penombra com *L'àngel s'apareix als pastors*, *Sant Jeroni en una habitació fosca* i *El descans en la fugida a Egipte: nocturn*. "Portava les planxes al límit. Gràcies a les proves d'estat conservades, sabem que anava enfosquant les escenes una vegada i una altra", diu Furió. Una altra troballa és *Artista dibuixant una model*, perquè està inacabat i permet estudiar el procés de treball de l'artista. I també cal fixar-se especialment en *El davallament de la creu*: crida l'atenció no perquè sigui un dels aiguaforts més grans de Rembrandt sinó perquè es va autoretratar en un dels dos homes enfilat en una escala que ajuda a despenjar el cos de Crist. ■

02